

રેઝિ વિદ્યાનિકેતન
શ્રી સ્વામી સમર્થ મઠ
દેવરૂખ કાટવલી માર્ગ
તા. સંગમશ્વર
જ. રાજાગિરિ
મહારાષ્ટ્ર ભારત
ટેલીફોન : ૮૧૨૨૫૪૨૪૧૩૨૨

રેઝિ વિદ્યા નિકેતન

વોલ્યુમ ઉ અંક ૧૨

૧ ડિસેમ્બર ૨૦૧૧

માનવજાત માટે એક માત્ર આશા

આપણે જોઈએ છીએ કે આજની આ દુનિયામાં માનવજાતને જીવનની પરિસ્થિતિમાં સંતુલન સાધવામાં ઘણી મુશ્કેલી નહે છે. મૂળભૂત રૂપે જીવનના બે દસ્તિકોણ જોવા મળે છે. ૧) ભૌતિક અને ૨) આધ્યાત્મિક. જીવનના આ બે ભૌતિક તેમજ આધ્યાત્મિક પરિમાણ પર નજર કરશું તો આપણે જોઈ શકશું કે આપણી જીવનશૈલીની ચાર અલગ અલગ પરિસ્થિતિ જોવા મળે છે. જે આ પ્રમાણે છે.

આધ્યાત્મિક દસ્તિકોણ

આ અંક અંતર્ગત :

માનવજાત માટે એક માત્ર આશા	૧
રાજકોટના	૨
કૃદ્રાશમભાં રેઝિ સેમિનાર	
સર્જનોની સભામાં ગુરુજીનું વ્યાખ્યાન	૩
અણિહોન - ટેલેક્ટ મૂળભૂત વાતો	૪
પરમ વિશ્વાસ	૫
નિર્ધોષ	૬
અણિહોન સાથે સુમેળ	૭
આશ્રમશાલ અને રેઝિ સેમિનારનું સમર્પણ	૮

- આધ્યાત્મિક દસ્તિકોણ થી આધ્યાત્મિક જીવન
- ભૌતિક દસ્તિકોણ થી આધ્યાત્મિક જીવન
- ભૌતિક દસ્તિકોણ થી ભૌતિક જીવન
- આધ્યાત્મિક દસ્તિકોણ થી ભૌતિક જીવન

આમ ચાર વિવિધ પ્રતિકૃતિઓનું નિર્માણ થાય છે. આને નજીકથી જોતાં સમજાશે કે પ્રાચીનકાળની આધ્યાત્મિક જીવનશૈલીની વાત સચોટ પુરવાર થઈ નથી. પુરાણકાળમાં સંતો, સિદ્ધો કે દષ્ટાઓની ઉપરિસ્થિત હોવા છતાં વિશ્વમાં દુઃખનું સાતત્ય કાયમ રહ્યું છે. પરંતુ બીજા ચર્તુથાંશમાં છે. ભૌતિક જીવન શૈલી માટે ભૌતિક દસ્તિકોણ. તેના થકી પણ માનવ જીવનની પ્રવૃત્તિઓની અતિ દુઃખમય પરિસ્થિતિ જેવી કે જીવનના નૈતિક મૂલ્યો તેમજ જીવનશૈલીનું પતન થયું છે. માટે ગોઝ પ્રતિકૃતિ તે આજના જમાનામાં વ્યાપક રીતે જોવા મળે છે. જેમાં આધ્યાત્મિકતાનો વેપાર કરવામાં આવે છે. જેમાં આધ્યાત્મિક આગેવાનો બીજાનેસ કોમ્યુનીટીના CEO દ્વારા વેચાતી એક બ્રાન્ડ જેવા બની ગયા છે. પ્રોફીટ લોસનું એકાઉન્ટ તે ભગવા રંગની ઓથે થતી આધ્યાત્મિક પ્રવૃત્તિનું આધાર બિંદુ છે જે તેના કેશ રજીસ્ટરને નાણા ભંડોળથી છલકાવતું જાય છે. આમ આ પ્રતિકૃતિ પણ લોકોને વિનાશ તરફ દોરી જાય છે. સામાન્ય માનવી આવી પ્રવૃત્તિઓથી વિમુખ થતો જાય છે. હવે ભૌતિક જીવનમાં આધ્યાત્મિક દસ્તિકોણ લાવવાની વાત આશાજનક છે, પ્રત્યેક વ્યક્તિને ઈશ્વરનું સ્વરૂપ સમજો અને પ્રત્યેક પ્રવૃત્તિને કર્મયોગ પરંતુ તેને માટે આધ્યાત્મિક નેતૃત્વ તેમજ તેમની સાધના પદ્ધતિ સામાન્ય ફલક કરતાં ઉપર હોવી જોઈએ. માનવજાત માટે આ એકમાત્ર આશા છે. નહીંતર નરકની દિશા તો છે જ.

રાજકોટનાં વૃદ્ધાશ્રમમાં રેડિ સેમિનાર

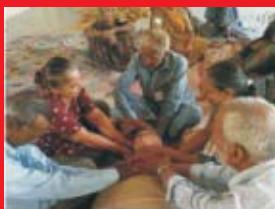
જ્યય ગુરુદેવ, ૧૬, ૧૭ નવેમ્બરે રાજકોટના વૃદ્ધાશ્રમમાં ફર્સ્ટ ડિગ્રીનો રેડિ સેમિનાર થયો જેમાં મને ખૂબ આનંદ આવ્યો. અને રેડિનો મને એક વધુ સુંદર અનુભવ મળ્યો. તે વૃદ્ધાશ્રમનું નામ પણ ‘દિકરાનું ઘર’ એવું સુંદર છે. જે રાજકોટથી ૩૦ કી.મી. ના અંતરે ઢોલરા ગામમાં છે. તે સ્થળ ખૂબ સુંદર અને શાંતિપૂર્જી હોવાથી જાણે હું હીલ સ્ટેશનમાં હોઉં તેવું લાગ્યું.

બધા પાર્ટિસીપન્ટો લગભગ ૬૦ વર્ષ ઉપરની ઉંમરના હતાં જેમાં ચાર-પાંચ વ્યક્તિત્વો ૮૫ વર્ષના હતા અને તેમાંના એક તો ૧૦૦ વર્ષના હતા. જ્યારે મેં શરૂ કર્યું ત્યારે મને લાગ્યું કે ૧૦% પાર્ટિસીપન્ટોને સાંભળવાની તકલીફ હતી પરંતુ ઇતાં પણ તેઓ સાવધાની વર્તી રહ્યા હતા. તેઓને અન્ય ભાષા આવડતી ન હોવાથી મેં ગુજરાતીમાં જ બોલવાનું રાખ્યું. જ્યારે રેડિની તાલીમ આપવામાં આવી ત્યારે તેઓ ખૂબ ખુશ અને પ્રસન્ન દેખાતા હતા. ત્યાર પછી તેઓનો સંકોચ દૂર થયો.

પ્રથમ તો મને લાગ્યું વૃદ્ધાવસ્થાને લીધે સેલ્ફ રેડિ લેવાનું તેમને મુશ્કેલ લાગશે. પરંતુ તેઓએ તે આસાનીથી કરી. સાંજ સુધીમાં તેઓનો વહેવાર મિત્રતા ભર્યો થઈ ગયો હતો અને મને તેઓ તેમના રૂમમાં પણ લઈ ગયા અને તેમની બધી વસ્તુઓ પ્રેમથી બતાવી. મને ખૂબ ખુશી થઈ. સેમિનાર લેતી વખતે હું વિચારવા લાગી કે આ લોકોના પૂર્વના એવા તે કેવા સંસ્કારો હશે કે આ ઉંમરે તેમને આ રીતે રહેવાનું આવ્યું? તેમ ઇતાં આશ્રમનું વાતાવરણ જોતા મને શાંતિ થઈ કે તેઓની સાર-સંભાળ સારી રીતે લેવાતી હતી. બીજે દિવસે તેમનો સંકોચ એકદમ દૂર થઈ ગયો હતો. મને લાગ્યું કે પાર્ટનર રેડિ દરમ્યાન તેઓ વિરોધ કરશે પરંતુ તેમણે તેમાં પણ સહકાર આપ્યો. ૧૦૦ વર્ષના પાર્ટિસીપન્ટનો રેડિ આપવા માટેને ઉત્સાહ ન માની શકાય તેવો હતો.

તમામ સત્યો યોગ્ય સમયે તેમના શરીરનું દાન કરવા ઈચ્છતા હતા. પરંતુ તેમને સમજાયું કે જરૂરીયાત વાળા લોકોને રેડિ આપવાથી જીવતા જ તેમના શરીરનો માનવસેવામાં સદ્ગુર્યોગ થઈ શકે છે અને મોતની રાહ જોવી પડતી નથી. તેઓને આ વાત પ્રથમ વખત સમજમાં આવવાથી તેઓ ખૂબ ખુશ હતા.

રેડિ સેમિનાર બાદ તેઓ ખૂબ ખુશ દેખાતા હતા. તેઓ બધાએ મારો હાથ પ્રેમ તથા આભારની લાગણી સાથે પકડી લીધો અને મને આશીર્વાદ આપ્યા. મને વૃદ્ધ થવા પ્રત્યે આશગમો હતો. પરંતુ આ સેમિનાર પછી મને સમજાયું કે રેડિ લોકોના જીવનમાં કેવું પરિવર્તન લાવી શકે છે અને રેડિમાં આવ્યા પછી મને લાગે છે દીર્ଘયુષ તે શાપને બદલે આશીર્વાદ સમાન છે. વ્યક્તિ વધેવૃદ્ધ નહીં પણ દ્વેક રીતે વૃદ્ધ પામે છે. વૃદ્ધ બનવું એટલે દરેક રીતે વિકસવું, અને ઊર્જા, આનંદ અને પૂર્ણતા તરફ આગળ વધીને સમૃદ્ધ બનવું.

સીમા નિવેદી.

સર્જનોની સભામાં ગુરુજીનું વ્યાખ્યાન

સર્જન એસોશીએશન રાજકોટના મંચ પર ૧૨ નવેમ્બર ૨૦૧૧ ના રોજ વ્યાખ્યાન આપવાનું ગુરુજીને નિમંત્રણ રેડિ-વિદ્યાનિકેતન માટે ઐતિહાસિક ઘટના હતી. રાજકોટના પોલીસ કમીશનર શ્રીમતી ગીતા જોહરી આ પ્રસંગે મુખ્ય મહેમાન હતા. શ્રીમતી ગીતા જોહરીએ શરૂઆતમાં જ રેડિ વિષયક જાણકારી મેળવવા માટે પ્રશ્નો પૂછ્યા હતા. જેના જવાબ ગુરુજીએ શ્રોતાઓને સંતોષ થાય તે રીતે આખ્યા હતા. ગુરુજીએ રેડિનું તત્વજ્ઞાન, પ્રક્રિયા તેમજ કાર્યપદ્ધતિ ટુંકમાં સમજાવી હતી અને ઉમેર્યું હતું કે આજની આ સ્ટ્રેસકૂલ જીવન પદ્ધતિમાં રેડિ કેવી અદ્ભુત સાધના છે. જે જીવનને સ્ટ્રેસમૂક્ત બનાવે છે. આજે જ્યારે માનવતાના મૂલ્યો કે જે છેલ્લા કેટલાક દાયકાથી વિકૃત થઈ રહ્યા છે તેને ફરીથી પ્રસ્થાપિત કરવાની રેડિમાં ક્ષમતા છે. તેમણે અમુક મેડિકલ કેસીસને ત્યાં ઉપસ્થિત શ્રોતાઓ સમજ શકે તે રીતે વૈજ્ઞાનિક રીતે રજુ કર્યા હતા. વ્યાખ્યાન ના અંતે ગુરુજીને પ્રશ્નો પૂછ્યવામાં આવ્યા હતા જેના ગુરુજીએ અસરકારક ઉત્તરો આખ્યા હતા. આ પ્રસંગ બાદ ૧૩, ૧૪ નવેમ્બર દરમ્યાન રેડિનો પ્રથમ ડીગ્રીનો સેમિનાર લેવાયો હતો જેમાં મોટાભાગે મેડિકલ શાખાના સભ્યો હતા.

પ્રિય વાચકો,

આજે હું આપ સહૃદને જે કહી રહ્યો છું તેને આનંદના સમાચાર કહેવા કે હું ખદ સમાચાર કહેવા એ ખરેખર મને ખબર નથી. ૧૧-૧૧-૧૧ ના દિવસે મારા ઘરમાં મહત્વની ઘટના ઘટી. મારા માતુશ્રી આમ તો વૃદ્ધ હતા પરંતુ શારીરિક રીતે સ્વસ્થ હતા. બે દિવસે પહેલાં સવારે ભોજનમાં દાળ-ભાત લેવાથી થોડી પેટમાં ગરબડ હતી. અગ્રિહોત્ર સ્ટડી સર્કલનો મુંબઈ ખાતે મુખ્ય કો-ઓર્ડિનેટર હોવાથી માનવીના હૃદયમાં જાગૃતિ લાવવાના હેતુથી ગુરુજીના આદેશ અનુસાર મેં ૧૧ અગ્રિહોત્ર કરનારાઓને મારે ઘેર આમંત્રિત કર્યા હતા. તે જ દિવસે મેં સવારે ૧૦-૫૦ થી ૧૧-૧૦ દરમ્યાન મહામૃત્યુંજ્ય મંત્ર સાથે અંબક હોમનું પણ આયોજન કર્યું હતું. મારા માતુશ્રી પણ તેમાં સામેલ થયા હતા. અને ૧૨૧ આહૃતિઓ આપી. પછી તેઓ બાથરૂમ જવા ઉઠ્યા અને પોતાના પગ ધોઈ પાછા આવ્યા અને હોમકુંડ પાસે નમન કર્યું. આવું તેઓ અગ્રિહોત્રના પાત્ર સામે પણ કરતા. તેઓ નખ્યા પણ થોડી મિનિટો પછી પણ ઉઠ્યા નહીં. હું તેમને ઉઠવા માટે મદદ કરવા ત્યાં ગયો. ત્યારે મને જણાયું કે તેમનું પ્રાણપંખેરું ઊડી ગયું હતું. તેઓ જરા પણ તકલીફ કે અસરસ્થતાનો આણસાર આખ્યા વિના મૃત્યુ પામ્યા હતા. જ્યારે મહામૃત્યુંજ્ય મંત્રના હોમની પૂર્ણાઙ્ગુહી કરી ત્યારે અમારા સમગ્ર પરિવાર સમક્ષ તેમનું નિધન થયું હતું. કેટલું ભવ્ય મૃત્યુ? મેં કયારેક વાંચ્યું કે તમારું મૃત્યુ સમગ્ર જીવન તમે જે રીતે જીવ્યા હો તેનું પ્રમાણપત્ર છે. તેઓ જેવા ઉમદા વ્યક્તિત હતા તેવી જ ઉમદા રીતે તેમનું મોત થયું. પવિત્ર અગ્રિની સાક્ષીએ તેમના જીવનનું સમાપન થયું. ત્યારે મને સમજાયું કે આ વિધિઓ કેટલી શક્તિશાળી છે અને તે ખરેખર મૃત્યુ પર જય અપાવે છે.

મહેશ શુક્લા.

(અગ્રિહોત્ર સ્ટડી સર્કલના હેડ - મુંબઈ)

અગ્રિહોત્ર - ટેટલીક મૂળભૂત વાતો

લોકો અગ્રિહોત્ર શરૂ કરવા માંગતા હોય છે તેમના દ્વારા વારંવાર પૂછાતા પ્રશ્નોના જવાબ નીચે આપેલા છે. અગ્રિહોત્ર અદ્ભુત ફાયદા મેળવવા માટે તે સચોટ રીતે થવો જોઈએ.

- જે વ્યક્તિ મંત્ર બોલે છે તેણે જ અગ્રિહોત્રના અગ્રિમાં ચોખાની આહૃતિ આપવી જોઈએ.
- અગ્રિહોત્રના ટાઇમ ટેબલમાં આપેલા ટાઇમે અગ્રિહોત્રનો મંત્ર એક વાર જ બોલવાનો હોય છે.
- મૃગ મુદ્રામાં (Dear Mudra) ગાં આંગળીઓમાં જેટલા ચોખા આવે તેની આહૃતિ આપવામાં આવે છે.
- આહૃતિ જમણા હાથથી આપવાની હોય છે. અગ્રિહોત્રના અગ્રિમાં આહૃતિ આપવા માટે જમણા હાથમાં ઊર્જા હોય છે.
- ગાયના માખણમાંથી (unsalted) ઘી બનાવવામાં આવે છે. જો તે યોગ્ય રીતે બનાવવામાં આવ્યું હોય તો તેને ફીજમાં મુકવાની આવશ્યકતા નથી. આ ઘી ને કાચની બરણીમાં રાખવું.
- બરણીમાંથી ઘી કાઢવા માટે તમારી આંગળીઓ કે છાણના ટુંકડાનો ઉપયોગ ન કરવો. તે માટે તમે લાકડાના, તાંબાના કે કાચના ચમચાનો ઉપયોગ કરી શકો. છાણા પર ઘી ચોપડતી વખતે તે ઘીના ટીપા બરણીમાં ન પડે તે જોવું. જેથી ઘી શુદ્ધ રહી શકે અને ઉપયોગ કર્યા પછી તેના પર ઢાંકણું ઢાંકી દેવું.
- માત્ર ગાયના છાણમાંથી બનેલા છાણા જ અગ્રિહોત્રમાં ઉપયોગમાં લેવા. અને તે ગાય કોઈ પણ પ્રાણીજ ખાદ્ય જેવા કે માછલીનો કે હાડકાનો ખોરાક ન લેતી હોય તેવી ગાયનું જ છાણ ઉપયોગમાં લેવું.
- અગ્રિહોત્રની ભરમને કાચની કે સીરેમીકની બરણીમાં ભરવી. તેને પ્લાસ્ટીક કે ધાતુ (તાંબા કે સોના) સિવાય ના વાસણમાં ન ભરવી. તે બરણીના ઢાંકણા કોઈ ધાતુના હોય અને તે ભરમને ન અડે તો ચાલે.
- તાંબાના વાસણોનો ઉપયોગ કર્યા પછી સાફ કરવા.
- અગ્રિને પ્રગટાવવા માટે દ્વિવાસળીનો ઉપયોગ શ્રેષ્ઠ છે. જ્યારે અગ્રિ પ્રગટી જાય ત્યારે દ્વિવાસળીને અગ્રિમાં નાખવી નહીં. અગ્રિ પ્રગટાવવા લાઈટર કે ગેસ સ્ટવનો ઉપયોગ ન કરવો. જો તમે મીણબત્તીનો ઉપયોગ કરો તો તેનું મીણ પીરામીડમાં ન પડે તેમજ તે મીણ છાણાને ન અડે તે જોવું. અગ્રિહોત્ર કરતી વખતે મીણબત્તીને બુગાવી નાખવી.
- અગ્રિહોત્ર કરતી વખતે બુટ-ચાપ્લ ન પહેરવા. અગ્રિહોત્ર વખતે હાજર રહેલા લોકોએ પણ બુટ-ચાપ્લ ન પહેરવા.
- અગ્રિહોત્ર હોમ કે કોઈપણ હોમનું પાત્ર કર્મરના સહૃથી નીચેના હાડકાના (tail bone) લેવલથી ઉપર હોવું જોઈએ. એટલે પાત્રને પાટલા પર રાખી શકાય.
- અગ્રિહોત્રમાં સુકાઈ ગયેલા છાણા, અખંડ ચોખાના દાણા તેમજ સોલ્ટ વગરના માખણમાંથી બનાવેલા ગાયના ઘીનો ઉપયોગ કરવો. આના સિવાય બીજી કોઈપણ વસ્તુ ઉપયોગમાં લેવી નહીં કે તેમાં ઉમેરવી નહીં.
- અગ્રિહોત્ર ચોક્કસ સમયે થવો જરૂરી છે. તે માટેનું ટાઇમ ટેબલ કોમ્પ્યુટરમાંથી www.terapiahoma.com અને www.homa1.com પરથી મેળવી શકાય છે.
- એટોમિક ટાઇમ પ્રમાણે તમારી ઘડીયાળ સેટ કરી લેવી જરૂરી છે.
- અગ્રિહોત્ર માટે પૂર્વદિશા તરફ મુખ રાખીને બેસવું આદર્શ છે. તેમ છતાં સવારે પૂર્વ દિશા તરફ અને સાંજે પશ્ચિમ તરફ મુખ રાખીને પણ અગ્રિહોત્ર કરી શકાય.
- જો શક્ય હોય તો અગ્રિહોત્રના પાત્રને કોઈ અડે નહીં તેમજ બીજા અગ્રિહોત્રના સમય સુધી કોઈ ઢાંકણા ઢાંકવું નહીં.
- જો તમારે પીરામીડને બીજે રાખવું હોય તો તમારે અગ્રિહોત્ર પત્યા પછી વધુમાં વધુ સમય જાય તે પછી તેને અડકવું અને અન્ય સ્થળે રાખવું.
- અગ્રિહોત્રના ઓરિયામાં તાંબા સિવાયની બીજી એકેય ધાતુ ન હોય તો વધું સારું. અગ્રિહોત્ર કરતી વખતે તમારી કંડા ઘડીયાળને બાજુમાં રાખી દેવી.

કૃપા ચોક્સી

પરમ વિશ્વાસ

આપણી રોજ-બરોજની જિંદગીમાં આપણે અમુક નિશ્ચયો કે સંકલ્પો કરતા હોઈએ છીએ. આ નિશ્ચયો કાં તો સારી ટેવો પાડવા માટે અથવા તો ખરાબ ટેવોને કાઢવા માટે કરતા હોઈએ છીએ. અને સંકલ્પો અમુક હેતુ પાર પાડવા માટે કરીએ છીએ પરંતુ મોટે ભાગે આપણે આ નિશ્ચયો કે સંકલ્પો પૂરા કરવામાં નિષ્ફળ જઈએ છીએ. આપણો નિર્ધાર કે નિશ્ચય પૂરો થયા વિના જ ભાંગી પડે છે અને આપણે ફરી આપણી મૂળભૂત ટેવોમાં ગુંચવાઈ જઈએ છીએ. અને ઘણી વખત આપણા સંકલ્પો પણ પૂરા થતા નથી. આની પાછળ કયું કારણ હોઈ શકે તે તમે ક્યારેય વિચાર્યું છે? કારણ માત્ર એટલું જ છે કે માત્ર મનથી કરેલા નિશ્ચયો પૂરા થતા નથી. આપણા શરીરમાં અમુક સૂક્ષ્મ પ્રતિક્રિયાઓ થતી હોય છે. જે આ માનસિક નિશ્ચયોને સ્વીકારતી નથી. જ્યારે આપણે કંઈ નિશ્ચય કરીએ છીએ ત્યારે હંમેશા કંઈક એવું બને છે કે જે આ નિશ્ચયનો સીધો જ વિરોધ નથી કરતું. પરંતુ તે તેની અસરકારકતા વિશે સંશેષ ઉત્પન્ન કરે છે. આમ થવાથી આપણે કરેલા નિશ્ચયની અસરકારતા અર્ધી થઈ જાય છે. મનનો આ ખેલ ખૂબ રહેસ્યમય છે અને જો આપણી ચેતનાનું સ્તર ઉંચું હોય તો તે સમજવો જટીલ છે.

તેમ ઇતાં ચેતનાના સ્તરને ઉંચાઈ પર લઈ જવું પણ મુશ્કેલ છે. તેથી સરળ ઉપાય એ છે કે મનને વિશ્વાસના ક્ષેત્રમાં લઈ જવું. સરળ હદ્યની કોઈ પણ વ્યક્તિને અતૂટ વિશ્વાસ હોવાથી તેનું હીલ્વીંગ ખૂબ જરૂરી થાય છે અને તેના સંકલ્પો આસાનીથી પૂરા થાય છે. જ્યારે જેનું મન વધારે સુસંસ્કૃત છે હંમેશા વિરોધાભાસ ઉત્પન્ન કરે છે, દલીલો કરે છે અને જે સમજવા માટે અધરું હોય છે તે સમજવા પ્રયત્ન કરે છે અને જેનામાં વિશ્વાસ ઓછો હોય છે તેને હંમેશા પુરાવાની જરૂરત પડે છે. આવા લોકોનો વિશ્વાસ શુદ્ધ હોતો નથી. અને આવી વ્યક્તિઓને તેમના સંશેષને કારણે ધારેલા પરિણામો મળતા નથી. જ્યારે જેનામાં સંપૂર્ણ વિશ્વાસ તેમજ સંશૈયરહિત મન છે તેમને પરિણામો જરૂરી પ્રાપ્ત થાય છે. પરંતુ અહીં માત્ર વિશ્વાસ જ કાર્ય કરતો નથી. આપણે સંપૂર્ણ / પરમ વિશ્વાસની આવશ્યકતા છે. જ્યારે તમે ઈશ્વરની સંપૂર્ણ શરણાગતિ સ્વીકારો છો ત્યારે તે આપણું કામ સંભાળો છે, ત્યારે આપણો સંકલ્પ તે ઈશ્વરનો સંકલ્પ બને છે અને ઈશ્વર તે પૂરો કરે છે. પરંતુ સંપૂર્ણ શરણાગતિ એ પરમ આવશ્યક બળ છે. આપણાને આપણા શરીરના દરેક કોષો પર વિશ્વાસ હોવો હોઈએ. આપણું સમગ્ર અસ્તિત્વ શરણાગતિમાં હોવું જોઈએ. પરંતુ લાખ રૂપિયાની વાત એ છે કે આવો વિશ્વાસ કઈ રીતે ઉત્પન્ન કરવો? આ પરમ વિશ્વાસ તરતમાં જ મળી જતો નથી તેને માટે ઈશ્વર કે ગુરુની કૃપા થવી જરૂરી છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે પ્રત્યેક ક્ષાળે ઈશ્વરની કૃપાનું અવતરણ થતું હોય છે પરંતુ મોટે ભાગે આપણા સંસ્કારો તેમજ અશુદ્ધિને કારણે આપણે તે પ્રાપ્ત કરી શકતા નથી. આપણે તેની કૃપાનો અનુભવ કરવા સક્ષમ નથી. માટે મૂળ વાત એ છે કે ઈશ્વર પર ભરોસો રાખી આપણા તમામ સંશેષને તેમજ નકારાત્મકતાને મનમાંથી જાગૃતિ પૂર્વક નકારી કાઢવી.

આવી જાગૃતિ આધ્યાત્મિક અભ્યાસથી આવે છે. કોઈપણ આધ્યાત્મિક અભ્યાસ કે સાધના આપણી સભાનતા કે જાગૃતિમાં વધારો કરે છે અને તે આપણને ઈશ્વરની કૃપા પ્રાપ્ત કરવા માટે સક્ષમ બનાવે છે. ઈશ્વર કે ગુરુની કૃપા આપણા તમામ દુઃખો તેમજ સંસ્કારોને ક્ષાળમાત્રમાં મીટાવી દે છે. પરંતુ આપણે ગુરુ કે ઈશ્વરની કૃપા પામવાની ક્ષમતા કેળવવી જાઈએ અને તે પામવાની રાહ જોવી જાઈએ. જો આપણે આ વાત સમજ શકીએ તો જીવન ખૂબ સરળ બની જાય. આપણે સહુ જાણીએ છીએ કે આપણા જીવનમાં આવતી દરેક પરિસ્થિતિનું કારણ આપણા પૂર્વના સંસ્કારો છે પરંતુ જ્યારે આપણે ગુરુની કે ઈશ્વરની કૃપા પ્રાપ્ત કરવા શક્તિમાન બનશું ત્યારે તે યોગ્ય સમયે આપણાને મળી રહેશે. તેથી ધીરજ અને વિશ્વાસ એ સાધકના જીવનમાં મહત્વના ગુણો છે.

તમારા જીવનમાં આવતી સમસ્યાઓ તમારી શક્તિના પ્રમાણમાં હોય છે. તમારા ચૈતન્યમાં ન હોય તેવું કશું તમારી સાથે બનતું નથી અને જે કંઈ તમારા ચૈતન્યમાં હોય છે તેના પર તમે પ્રભુત્વ મેળવી શકો છો.

- ધી. મધર

ત્રિદોષ

મનુષ્યને પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો હોય છે. અને તેથી તેઓ દુનિયાને પાંચ જુદી જુદી રીતે કાન, ત્વચા, આંખો, જીબ અને નાક દ્વારા જાણી શકે છે. આ દરેક જ્ઞાનેન્દ્રિય એક વિશિષ્ટ પ્રકારની બાધ્ય ઊર્જાને સમજ શકે છે અને તેને માનવ શરીરમાં સમાવે છે. પાંચ ઊર્જા અથવા તો ત્વચા કે જે પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિય દ્વારા સમજવામાં આવે છે તેને પંચ મહાભૂત જેવા કે આકાશ, વાયુ, તેજ (અગ્નિ), જળ અને પૃથ્વી કહેવાય છે.

દરેક વસ્તુ આ પાંચ તત્ત્વોની બનેલી છે પરંતુ જીવંત વસ્તુમાં ગ્રાશ દોષ કે ત્રિદોષ - ગ્રાશ શક્તિ કે જે જૈવિક પ્રક્રિયાઓનું નિયંત્રણ કરે છે. 'દોષ' શબ્દનો અર્થ છે ધીમે ધીમે સડી જવું કે નાશ પામવું. તે એ સૂચ્યવે છે કે જીવારે તેનું સંતુલન વિચલિત થાય છે ત્યારે આ દોષો રોગનું કારણ બને છે.

પશ્ચિમની દુનિયામાં ગેલને (સર્જન) વ્યક્તિત્વની પ્રકૃતિ તેમજ સ્વભાવના પ્રકરણમાં ચાર જાતના માનસિક બંધારણની વાત કરી છે. તેમના મત પ્રમાણે ભौતિક દુનિયા ચાર તત્ત્વો જેવાકે પૃથ્વી, જલ, વાયુ અને અગ્નિ કે જેમના સંયોજનથી મહત્વના રસો જેવા કે લોહી, કાળો બાઈલ, પીળો બાઈલ અને કફ ઉત્પન્ન થાય છે. આ દરેક પ્રવાહી અલગ અલગ સ્વભાવ માટે જવાબદાર છે. આ માનસિક બંધારણ અસંતુલિત થતા વિવિધ વિકૃતિઓ સર્જય છે. આ વાત અર્થર્વ વેદ તેમજ આયુર્વેદનાં ગ્રંથોમાં ગ્રાશ દોષો જેવા કે વાત, પીત અને કફ વર્ણવેલા છે તેને મળતી આવે છે.

આ દોષો તે ગ્રાશ મૂળભૂત ઊર્જા છે કે જે પ્રાણીઓની દરેક શારીરિક તેમજ માનસિક પ્રક્રિયાઓનું નિયમન કરે છે. તે કોષોમાં થતી પાયાની પ્રક્રિયાથી માંડીને અતિશય જટીલ જૈવિક પ્રક્રિયાઓમાં આ દોષો પ્રત્યેક પ્રતિક્રિયાનું નિયમન કરે છે, તેનો નાશ કરે છે તેમજ તેમાં પરિવર્તન લાવે છે. આ દોષોની સંવાદિતા homeostasis માં પરિણામે છે જે તંદુરસ્તી માટે આવશ્યક છે અને તેનું અસંતુલન વિવિધ લક્ષણો કે ચિંઠા રૂપે પ્રગટ થાય છે. તેમની પારસ્પરિક કિયા અને પ્રતિક્રિયા તે પ્રાણી માત્રામાં ઈન્ડિઓથી ગ્રહણ કરી શકાય તેવી પરિસ્થિતિ તૈયાર કરે છે. દરેક દોષ બે મહાભૂતના બનેલા છે અને રસપ્રદ તો એ છે કે તેની વિશિષ્ટ પ્રકૃતિ આ બે તત્ત્વોને લીધે સર્જય છે. ઈથર તેમજ વાયુ તત્ત્વ મળીને વાત બને છે. અગ્નિ અને જલ તત્ત્વથી પીત બને છે જીવારે જલ અને પૃથ્વી તત્ત્વથી કફ બને છે. તેથી વાત વાયુ તેમજ ઈથર જેવું ચલાયમાન લક્ષણ ધરાવે છે. પીતમાં અગ્નિ જેવી ઊર્જા ઉત્પન્ન થાય છે અને કફમાં પૃથ્વી તત્ત્વ જેવી સ્થિરતા જોવા મળે છે.

વાત: વાત વાયુમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે અને તે તમામ હલન-ચલનની પ્રક્રિયાનું સંચાલન કરે છે અને તેથી તેનું સંતુલન જરૂરી છે. વધુ પડતો વાત ચિંતા, અનિંદ્રા, તાણ-અંચંડી તેમજ કબજ્જ્યાત ઉત્પન્ન કરે છે. તે લોહીનું પરિભ્રમણ, શરીરના કચરા બહાર ફેકવાનું, શ્વાસોચ્છવાસનું તેમજ મનમાં ઉત્પન્ન થતા વિચારોનું નિયમન કરે છે. તે જ્ઞાન તંત્રાને, બોલવા તથા સંભળવાની કિયાને કાર્યરત કરે છે તેમજ તે સર્જનાભક્તા તેમજ ઉત્સાહને અભિવ્યક્ત કરે છે. વાત, પિત તેમજ કફનું પણ નિયમન કરે છે તે રોગનું પ્રથમ કારણ છે. વાત માટે વાયુ શબ્દ પણ વાપરવામાં આવે છે. કે જે હવા માટે વપરાતો સંસ્કૃત શબ્દ છે.

પિત: પિત અગ્નિ તેમજ જલમાંથી બને છે. તે શરીરની ઉષ્ણતા, ચયા-પચયની કિયા તેમજ મન તેમજ શરીરમાં થતા રૂપાંતરનું નિયમન કરે છે. તે આપણા ખોરાકના પાચનનું આપણી જ્ઞાનેન્દ્રિયોની સમજનું તેમજ ખરા-ખોટાનો ભેદ પારખવાના કાર્યનું સંચાલન કરે છે. પિતાનું સંતુલન જાળવવું પણ ખૂબ જરૂરી છે. શરીરમાં પિત વધી જવાથી ગુર્સો, ટીકા કરવી, શરીરમાં ચાંદા પડવા, તેમજ લાલ ચાંઢા થવા અને વાળ પાતળા થતા જાય છે. પિતાના સંતુલન વાળી વ્યક્તિત્વ સારા નેતા બની શકે છે તેમજ તેનું વ્યક્તિત્વ ખૂબ પ્રેમાળ હોય છે.

કફ: કફની પ્રકૃતિ પ્રવાહી છે. તે શરીરના તત્ત્વોને જોડે છે, અને શારીરિક બાંધા માટે જરૂરી પદાર્થ પુરો પાડે છે અને સાંધાને સ્નિંધતા આપીને, ત્વચાને ભેજ આપીને, જખમને રૂઝાવવામાં મદદ કરીને તેમજ શરીરમાં ખાલી જગ્યા પુરીને શરીરને જૈવિક ઊર્જા આપીને, શરીરને આવશ્યક બળ તેમજ સ્થિરતા આપીને, યાદ શક્તિને ટકાવી રાખીને, તેમજ હદ્ય અને ફેફસાને આવશ્યક ઊર્જા પુરી પાડીને શરીરની રોગ પ્રતિકારક શક્તિ જાળવવામાં મદદરૂપ થાય છે. આમ તે રોગ પ્રતિકારક શક્તિ જાળવી રાખે છે. આસક્રિત જેવી લાગણી, લોભ તેમજ લાંબા સમયની હર્ષા માટે કફ જવાબદાર છે. તે શાંતિ, ક્ષમા તેમજ પ્રેમને અભિવ્યક્ત કરે છે. વધારે પડતો કફ તેમજ મેદસ્વીતા વધારે છે તેમજ શરીરમાં કફનો ભરાવો કરે છે. સુસ્ત શરીરમાં વાત વધવાથી શરીરની પ્રાકૃતિક સુરક્ષા લાંગી પડે છે. કફ વધવાથી શરીરમાં વિકૃતિ થાય છે મેદ વધી છે, શરીરના કોષો તેમજ પેશીઓનું સમારકામ અપ્રાકૃતિક બને છે. શરીરમાં પીત વધવાથી શરીરમાં ગર્ભી વધે છે અને ચયા-પચયની કિયામાં ફેરફાર જોવા મળે છે.

ચાલો અગ્રિહોત્ર સાથે સુમેળ સાધીએ

- જે વ્યક્તિ મંત્ર બોલે છે તેણે જ અગ્રિહોત્રના અશ્રિમાં ચોખાની આહૃતિ આપવી જોઈએ.
- અગ્રિહોત્રના ટાઈમ ટેબલમાં આપેલા ટાઈમે અગ્રિહોત્રનો મંત્ર એક વાર જ બોલવાનો હોય છે.
- મૃગ મુદ્રામાં (Dear Mudra) ગણ આંગળીઓમાં જે ટલા ચોખા આવે તેની આહૃતિ આપવામાં આવે છે.
- આહૃતિ જમણા હાથથી આપવાની હોય છે. અગ્રિહોત્રના અશ્રિમાં આહૃતિ આપવા માટે જમણા હાથમાં ઊર્જા હોય છે.
- ગાયના માખણમાંથી (unsalted) ઘી બનાવવામાં આવે છે. જો તે યોગ્ય રીતે બનાવવામાં આવ્યું હોય તો તેને ફીજમાં મુકવાની આવશ્યકતા નથી. આ ઘી ને કાચની બરણીમાં રાખવું.
- બરણીમાંથી ઘી કાટવા માટે તમારી આંગળીઓ કે છાણના ટુંકડાનો ઉપયોગ ન કરવો. તે માટે તમે લાડાના, તાંબાના કે કાચના ચમચાનો ઉપયોગ કરી શકો. છાણા પર ઘી ચોપડતી વખતે તે ઘીના ટીપા બરણીમાં ન પડે તે જોવું. જેથી ઘી શુદ્ધ રહી શકે અને ઉપયોગ કર્યા પછી તેના પર ઢાંકણું ઢાંકી દેવું.
- માત્ર ગાયના છાણમાંથી બનેલા છાણા જ અગ્રિહોત્રમાં ઉપયોગમાં લેવા. અને તે ગાય કોઈ પણ પ્રાણીજ ખાદ્ય જેવા કે માછલીનો કે હાડકાનો ખોરાક ન લેતી હોય તેવી ગાયનું જ છાણ ઉપયોગમાં લેવું.
- અગ્રિહોત્રની ભસ્મને કાચની કે સીરેમીકની બરણીમાં ભરવી. તેને ખાસ્ટીક કે ધાતુ (તાંબા કે સોના) સિવાય ના વાસણમાં ન ભરવી. તે બરણીના ઢાંકણા કોઈ ધાતુના હોય અને તે ભસ્મને ન અડે તો ચાલે.
- તાંબાના વાસણોનો ઉપયોગ કર્યા પછી સાફ કરવા.
- અશ્રિને પ્રગટાવવા માટે દિવાસળીનો ઉપયોગ શ્રેષ્ઠ છે. જ્યારે અશ્રિ પ્રગટી જાય ત્યારે દિવાસળીને અશ્રિમાં નાખવી નહીં. અશ્રિ પ્રગટાવવા લાઈટર કે ગેસ સ્ટેન્નો ઉપયોગ ન કરવો. જો તમે મીણબત્તીનો ઉપયોગ કરો તો તેનું મીણ પીરામીડમાં ન પડે તેમજ તે મીણ છાણાને ન અડે તે જોવું. અગ્રિહોત્ર કરતી વખતે મીણબત્તીને બુઝાવી નાખવી.
- અગ્રિહોત્ર કરતી વખતે બુટ-ચાપ્લ ન પહેરવા. અગ્રિહોત્ર વખતે હાજર રહેલા લોકોએ પણ બુટ-ચાપ્લ ન પહેરવા.
- અગ્રિહોત્ર હોમ કે કોઈપણ હોમનું પાગ કમ્મરના સહૃથી નીચેના હાડકાના (tail bone) લેવલથી ઉપર હોવું જોઈએ. એટલે પાત્રાને પાટલા પર રાખી શકાય.
- અગ્રિહોત્રમાં સુકાઈ ગયેલા છાણા, અખંડ ચોખાના છાણા તેમજ સોલ્ટ વગરના માખણમાંથી બનાવેલા ગાયના ઘીનો ઉપયોગ કરવો. આના સિવાય બીજી કોઈપણ વસ્તુ ઉપયોગમાં લેવી નહીં કે તેમાં ઉમેરવી નહીં.
- અગ્રિહોત્ર ચોક્કસ સમયે થવો જરૂરી છે. તે માટેનું ટાઈમ ટેબલ કોમ્યુટરમાંથી www.terapiahoma.com અને www.homa1.com પરથી મેળવી શકાય છે.
- એટોમિક ટાઈમ પ્રમાણે તમારી ઘડીયાળ સેટ કરી લેવી જરૂરી છે.
- અગ્રિહોત્ર માટે પૂર્વદિશા તરફ મુખ રાખીને બેસવું આર્દ્ધ છે. તેમ છતાં સવારે પૂર્વ દિશા તરફ અને સાંજે પશ્ચિમ તરફ મુખ રાખીને પણ અગ્રિહોત્ર કરી શકાય.
- જો શક્ય હોય તો અગ્રિહોત્રના પાત્રાને કોઈ અડે નહીં તેમજ બીજા અગ્રિહોત્રના સમય સુધી કોઈ ઢાંકણ ઢાંકવું નહીં.
- જો તમારે પીરામીડને બીજે રાખવું હોય તો તમારે અગ્રિહોત્ર પત્યા પછી વધુમાં વધુ સમય જાય તે પછી તેને અડકવું અને અન્ય સ્થળે રાખવું.
- અગ્રિહોત્રના ઓરિયામાં તાંબા સિવાયની બીજી એકેય ધાતુ ન હોય તો વધુ સારું. અગ્રિહોત્ર કરતી વખતે તમારી કંડા ઘડીયાળને બાજુમાં રાખી દેવી.

ઘી ની શક્તિ

રાકેશ કુમાર

ઘી નો ઉપયોગ વેદિક વિધિઓમાં જેવી કે દિવો પ્રગટાવવામાં, અભિપેકમાં તેમજ હોમમાં આહૃતિ આપવા માટે કરવામાં આવે છે.

ઘી માં એક ગ્રામ ટીંફ સાત કેલોરી ઊર્જા હોય છે જ્યારે TNT માં હ્યુ. બંને પદાર્થ તેમના પરમાણું વચ્ચેના બળમાં ઊર્જાને સંધરે છે.

ઘી માંથી ઊર્જા ઘીમે ઘીમે છુટી પડે છે જેમ પાચનકિયા અને ચ્યા-પચયની કિયામાં થાય છે તેમ TNT માંથી ઊર્જા ઉષ્ણતા રૂપે ખૂબ જરૂરી બધાર ફેંકાય છે. તેનો ગેસ અચાનક વ્યાપક રૂપ ધારણ કરી તે આસપાસની વસ્તુઓને ઘેરી લઈ તેને તોડી ફોડી નાખે છે જેમ મકાનને જમીન દોસ્ત કરવામાં આવે છે તેમ.

TNT માં ખૂબ શક્તિ છે જ્યારે ઘી માં વધારે ઊર્જા છે.

વિચારો કે જ્યારે ધાર્મિક વિધિઓમાં ઘી વપરાય છે ત્યારે રાસાયણિક રીતે વાતાવરણમાં કેવા ફેરફારો થતા હશે.

આશ્રમ જ્ઞાન

અત્યારે તમે અસરકારક કઈ રીતે બની શકો તે સમજાવતા અનેક કોર્સ તેમજ તે શીખવા માટેનું સાહિત્ય અત્યારના ખૂબ વેચાણ ધરાવતા પુસ્તકોમાં જોવા મળે છે. કેટલીય વખત એવો પ્રશ્ન પૂછવામાં આવે છે કે વ્યક્તિ અસરકારક બનવાનું કઈ રીતે નક્કી કરી શકે? અસરકારકતાને કોઈ એક પસંદ કરાયેલી પ્રક્રિયાના પરિણામ સાથે સંબંધ છે જ્યારે કાબેલિયત કે નિપુણતાને તે પ્રક્રિયા સાથે સંબંધ છે. મનુષ્ય તેની પ્રવૃત્તિનું જ નિયંત્રણ કરી શકે છે તેના અંતિમ પરિણામનું નહીં. અંતિમ પરિણામ તે બીજા ઘણા ઘટકોની પરિસીમા છે. અને તે હંમેશા જુથના પ્રયત્નોનું પરિણામ હોય છે.

સચીન તેઠુલકર કિકેટમાં કે માઈકલ જહોનસન બાસ્કેટ બોલમાં તેમની કાબેલિયત અનુસાર શ્રેષ્ઠ રમી શકે છે અને વ્યક્તિગત રીતે શ્રેષ્ઠ દેખાવ કરે પરંતુ તેઓ તેમની ટીમ માટે મેચ જીતવાની ખાત્રી ન આપી શકે, સિવાય કે તેમની ટીમના અન્ય બેલાડીઓ પણ ખૂબ સરસ રીતે રહે. તમારે તમારી ક્ષમતા અનુસાર શ્રેષ્ઠ દેખાવ કરવો તેને કાબેલિયત કે નિપુણતા કહેવાય. તમારી ક્ષમતાના પ્રમાણમાં તમારો પ્રયત્ન અને તેના પરિણામનું નિયંત્રણ તમારા હાથમાં છે.

ભગવતું ગીતામાં ભગવાન શ્રી કૃષ્ણો કહેલું પ્રયલિત વિધાન “કર્મ કરવાનો તમારો અધિકાર છે તેના ફળનો નહીં”. તે તમારી કાબેલિયતનું નિયંત્રણ કરવાની વાત કરે છે નહીં કે સામુહિક અસરકારકતાની. તમારી વ્યક્તિગત અસરકારકતા એજ કાબેલિયત છે. પોતાની અસરકારકતા વિષે બહારની દુનિયાને કદાચ ખબર પણ હોતી નથી. ભૌતિક દુનિયાને તે અસરકારકતા પારદર્શક રીતે દેખાય છે જે અંતેતો અનેક પ્રવૃત્તિ તેમજ કાબેલિયતના સંયોજનનું પરિણામ હોય છે.

વ્યક્તિગત કાબેલિયતનું માપ કાઢવા માટે માનવ મનની મર્યાદા છે. પરંતુ તેની ચિંતા કરવી નહીં. ચિંતા કરશો તો પણ તમે કશું કરી નહીં શકો. તમે આસપાસના લોકોને પસંદ કરી શકતા નથી, તમારા મા-બાપને પણ નહીં. માટે જેની નિપુણતા પર તમારું નિયંત્રણ નથી તેવા લોકોને તમે કઈ રીતે નિયંત્રિત કરી શકો? આધ્યાત્મિકતા તમારી કાબેલિયતનું નિયંત્રણ કરે છે જે જે અંતિમ અસરકારકતામાં મદદરૂપ થાય છે. માટે માત્ર તમારું પોતાનું જ નિયંત્રણ કરો.

રેકિ સેમીનારનું સમય પત્રક

ક્રમાંક	તારીખ	સ્થળ	માસ્ટર	ડિશ્રી
૧	૨૪, ૨૫ ડિસેમ્બર	દેવરૂખ	સંગીતાબેન	પ્રથમ
૨	૩૦, ૩૧ ડિસેમ્બર	વેલોર	ખુશાલી સોલંકી	પ્રથમ
૩	૨૫, ૨૬ જાન્યુઆરી	રત્નાગિરિ	અણતસર	પ્રથમ
૪	૨૮, ૨૯ જાન્યુઆરી	દેવરૂખ	અણતસર	દ્વિતીય
૫	૨૪, ૨૫ ફેબ્રુઆરી	દેવરૂખ (માત્ર ડેક્ટરો માટે)	અણતસર	પ્રથમ